

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays,
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 38. — Stev. 38.

NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 15, 1937—PONEDELJEK, 15. FEBRUARJA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

VOJNOSTANJE JE BILO PROGLAŠENO V ANDERSON, IND.

DESET RANJENIH V SPOPADIH; STAVKARJI PRIČAKUJEJO SOCIJALISTA N. THOMASA

V General Motors tovarnah v Flintu, Mich., so začeli delavci delati. — Poročnik državne policije je zavrnil petdeset avtomobilov, ki so dospeli iz države Michigan. — Oblasti države Indiane bodo same skrbele za mir.

ANDERSON, Ind., 13. februarja. — V tukajšnjem mestu so se završili vroči spopadi med unijskimi in neunijskimi delavci.

Takoj nato je bilo proglašeno vojno stanje, in vojaštvo z nasajenimi bajoneti vzdržuje mir. Vojaški patrolirajo po cestah in so zaprli vse dohode v mesto.

V izgredih je bilo ranjenih deset oseb. Governer M. Clifford Townsend je proglasil vojno stanje nad Madison okrajem.

Tukaj sta dve tovarni General Motors — Delco Remy in Guide Lamp. Pred tovarnama je vladal mir.

Mestu se je približalo petdeset avtomobilov, v katerih se je nahajalo nad 300 oseb. Avtomobili so imeli licenčne plošče države Michigan. Poročnik državne policije Walter Metzner je rekel avtomobilistom, naj se vrnejo domov.

Governer Townsend je izjavil, da je naročil članom narodne garde, da ne smejo pustiti v mesto nobenega tujega organiziranega delavca.

— Če prihajajo z namenom, da bi vzdržali mir in red, jim povejte, da bo za mir in red skrbela država Indiana.

Ljudje v avtomobilih so imeli na rokavih znamenja United Automobile Workers. Na vprašanje, kaj hočejo v mestu, so odgovorili: — Skrbeli bomo, da se bo uniji godila pravica.

Organizator Victor Reuther je izjavil, da pričakuje socijalističnega voditelja Normana Thomasa, ki bo dospel danes ali jutri sem ter bo premotril položaj.

Pod poveljstvom poročnika Graysona N. Harrisona je narodna garda navalila na unijski glavni stan ter zaplenila tri revolverje, dve puške in nekaj municije.

FLINT, Mich., 13. feb. — Tritisoč delavcev se je danes smeje vrnilo v Fisher Body tovarno št. 1. To je bila prva skupina izmed 100,000 štrajkarjev, ki so zastavkali dne 30. decembra, pri General Motors Corporation.

Par ur nato se je začela demobilizacija narodne garde. V stavkovni okraj je bilo poslanih kmalu po izbruhu stavke 3300 narodnih gardistov.

V Fisher Body tovarni stv. 1 je bilo obratovanje obnovljeno ob 7. zjutraj. Skoro vsi delavci so nosili unijske znake, kar je bilo pred stavko prepovedano.

V Buick tovarno se bo vrnilo v ponedeljek 12 tisoč delavcev. Do konca tedna bo v Flintu zopet zaposlenih 43,000 delavcev. Slično bo po drugih mestih. Oldsmobile v Lansing bo pozvala v ponedeljek na delo 8000 delavcev in istotako Cadillac v Detroitu.

Če bo hotela General Motors Corporation izvršiti vsa naročila, bo morala v teku par tednov izdelati najmanj 250,000 avtomobilov in truckov.

DETROIT, Mich., 13. feb. — John L. Lewis, je rekel danes, da je stavka pri General Motors razbila "enotno fronto kapitala" V kratkem bo predložil odbor za industrijsko organizacijo, svoje od-

U. M. Workers bodo pomagali jeklarjem

VROČI BOJI ZA CESTO V VALENCIJO

Fašisti so bili vrženi iz svojih postojank. — Republikanci bodo postavili najvišjega poveljnika.

ARGANDA, Španska, 14. feb. — Republikanci so naskočili fašistične postojanke na višinah ob cesti, ki vodi v Valencijo ter so fašiste pogladi iz njihovih zakopov.

V bližini Aragande, 15 milj jugovzhodno od Madrida, se začela bitka tri dni. Fašisti stalno napadajo republikanske postojanke, pa so vedno vrženi nazaj. Z visoke skale blizu ceste pa fašisti neprestano streljajo s strojnimi na cesto.

Izza skladovja se je nenadoma dvignilo šest fašističnih bombnih aeroplanov, katere je spremljalo 14 nasledovalnih aeroplanov. Kmalu nato je bilo mogoče slišati eksplozije bomb v Argandi. Nato so se aeroplani obrnili, pa predno so mogli priti do skalovja, se je prikazalo 15 republikanskih aeroplanov, ki so se spustili z njimi v boj. En fašistični aeroplan je padel na tla, drugi pa je letel onstran Argande, toda vladni letalci so ga nasledovali in tudi izstrelili.

V Argandi so bile ubiti tri osebe, 25 pa jih je bilo ranjenih. Tri milje od mesta je bil najden drugi fašistični aeroplan in njegov pilot je bil ubit.

MADRID, Španska, 14. feb. — Obrambna junta v Madridu je izdelala nov načrt za obrambo mesta ter ga je poslala vladni v Valencijo. Med drugim predlaga junta obvezno vojaško službo za vse one moške med 25. in 45. letom, ki do sedaj še niso služili pri vojakih.

Tudi kampanja za najvišje poveljstvo dobro napreduje. V kratkem bo najbrže imenovan vrhovni poveljnik cele republikanske armade.

Pretekli teden je bil Madrid tako miren, da nekateri mislijo, da ga general Franco sploh ne bo več obstreljeval. Po uradnih podatkih je bilo do sedaj v Madridu ubitih 547 oseb in 1884 ranjenih.

MALAGA, Španska, 14. feb. — Predno so fašisti zavzeli Malago, so komunisti postrelili vse kanonike, razun štirih. Poleg tega je bilo ustreljenih 50 župnikov, trije jezuiti in več avgustincev.

ločne zahteve mogotcem v jeklarski industriji. — In tudi jeklarji bodo zmagali, mogoče še prej kot so zmagali avtni delavci, — je samozavestno dostavil. — Jaz sem proti štrajkom. Upam, da bodo jeklarski baroni bolj razsodni kot so bili gospodje v avtni industriji. Zanje in za nas bo bolje, če zmagamo brez štrajka.

ZBOROVANJE VETERANOV V BERLINU

Na zborovanju bo zastopanih 14 narodov. — Zborovanje se prične danes. — Zastopana bo tudi Jugoslavija.

BERLIN, Nemčija, 14. feb. — V ponedeljek bo dospelo v Berlin 51 delegatov iz 14 držav na štiridnevno zborovanje vojnih veteranov in upati je, da bo ustanovljena mednarodna zveza za veteranov iz svetovne vojne.

Koburški vojvoda, ki je voditelj tega gibanja v Nemčiji, je naznanil obsežen vspeh za razne svečanosti, vključno vojaške parade. Sprejeli jih bodo tudi nemški najvišji državni uradniki. Med onimi, ki bodo govorili pred delegati, so kancelj Adolf Hitler, poslanik v Londonu Joachim von Ribbentrop, zračni minister general Wilhelm Goering, podnačelnik nemške nazijske stranke Rudolf Hess in vojni minister feldmaršal Werner von Blomberg.

Načelnik italijanskih veteranov Carlo Delcroix je slep in brez rok. Ameriški delegati so polkovnik James V. Sparks, I. F. McCann in Bernard Ragenner.

Poleg zastopnikov Amerike in Nemčije bodo tudi zastopniki Avstrije, Belgije, Anglije, Francije, Bolgarske, Italije, Jugoslavije, Grške, Čehoslovaške, Poljske, Madžarske in Romunske.

Zveza vojnih veteranov ima namen pospeševati svetovni mir.

PREGANJANJE ŽIDOV NA POLJSKEM

VARŠAVA, Poljska, 12. feb. — Protizidovski nemiri so se pričeli na vseučiliščih v Varšavi in Vilni. Več židovskih dijakov je bilo ranjenih. V Vilni so se nemiri vršili ves dan. Dijaki so korakali po ulicah in klicali "Doli z židi!"

RANA URA ZLATA URA

NANKING, Kitajska, 13. feb. — Ker je med osmo in deveto uro zjutraj na busih tako silna gneča, da so nesreče na dnevnem redu, je družba naznanila, da bo v bodoče med sedmo in sedmo uro zjutraj vozna polovico ceneja.

NEVTRALNOST BO OPUŠČENA

Pustile bodo, da bo general Franco zmagal. — Anglija je od generala Franca dobila zagotovilo za varnost njenih interesov.

PARIZ, Francija, 14. feb. — Francoski voditelji sedaj priznavajo, da se velesilam ni posrečilo izsiliti nevmeševalne politike na Španskem in bo ta politika v bližnji bodočnosti sploh opuščena. Vnanji minister Delbos je obširno poročal na kabinetni seji o položaju na Španskem ter rekel, da se bo Francija še dalje trudila, da se na Španskem uvede nadzorstvo nad nevtralnostjo, toda je priznal, da do sedaj to še ni bilo doseženo.

Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da bo Anglija opustila svojo nevmeševalno politiko, ker je prejela od generala Franca zagotovilo glede španskega ozemlja in je obljubil popolno varnost za angleške rudarske koncesije na Španskem.

Francoski poslanik Charles Corbin je imel dolg razgovor s stalnim angleškim podtajnikom v nvanjem ministrstvu sir Robertom Vansitartom in ko je o tem sporočil vladi, je bil takoj poklican v Pariz, kjer ga je vnanji minister Delbos takoj sprejel.

Opustitev nevmeševalne politike pa ne bo javno razglašena. Posebno v Franciji bi stranka leve, ki sedaj podpira Blumovo vlado, ostro kritizirala vlado in posebno vnanjega ministra Delbosa.

Javnosti bo treba špansko državljansko vojno čimprej končati.

Navzlic temu pa bodo vse države držale svoje nevmeševalne, navzlic temu, da je dospelo v Malago zopet 1000 italijanskih prostovoljcev. Tudi v Parizu je dospelo nekaj ameriških prostovoljcev, ki so na potu na Špansko.

Medtem ko Nemčija in Italija pomagata generalu Francu v pričakovanju, da jim bo general Franco dal razne koncesije, se je Anglija pogajala z generalom. Ko je enkrat od generala Franca prejela zagotovilo, da bodo angleške koncesije na Španskem, zlasti rudarske, varovane, se je odločila, da opusti nevmeševalno politiko in pusti generalu Francu, da zmagaja.

POGODBA MED RUSIJO IN FINSKO

MOSKVA, Rusija, 11. feb. — Sovjetska Rusija in Finska sta sklenili in podpisali pogodbo dobrih sosed.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PREMOGARJI IZVAJAJO VELIK VPLIV NA JEKLARSKO INDUSTRIJO

PITTSBURGH, Pa., 14. februarja. — Ko se bliža konferenca med zastopniki lastnikov rudnikov mehkega premoga in United Mine Workers of America, da sklenejo mesto dosedanjega pogodbe, ki poteče 1. aprila, novo pogodbo glede plač in delovnega časa, se industrijalci boje, da bo John L. Lewis, ki je predsednik United Mine Workers in predsednik odbora za industrijsko organizacijo (CIO), porabil premogarsko unijo za svojo kampanjo za organiziranje jeklarskih delavcev, ker je premogarska industrija v ozki zvezi z jeklarsko industrijo.

KRALJI PADAJO V PO- ZABLJENJE

PROVIDENCE, R. I., 13. feb. — Danes je govorila tukaj Jennie Lee, članica angleške delavske stranke. Govorila je o usodi kraljev in cesarjev.

— Kralji ne pridejo danes več v poštev, — je rekla. — Isti propagandni stroj, ki je dolgih štirideset let ustvarjal angleškemu kralju Edvardu VIII. ime in sloves, je njegovo ime in sloves porušil v manj kakor štiridesetih urah. Mnogi Angleži smatrajo dandanes bivšega kralja bodisi za prvovrstnega zločince ali pa za prvovrstnega noreca. Sama ne vem, kaj je z Američani, ki se kraljem in kraljicam bolj klanjajo kot katerikoli drugi narod na svetu.

ANGLIJA ZAVRNILA NEM- SKE ZAHTEVE

BERLIN, Nemčija, 14. feb. — Nek dobro poučen diplomatki vir pravi, da je viscount Halifax ostro zavrnil nemškega poslanika Joachima v. Ribbentropa, ko mu je predložil zahtevo kanclerja Hitlerja za vrnitev nemških kolonij.

Viscount Halifax, ki posluje mesto vnanjega ministra Edena, ki se nahaja na počitnicah, je povedal Ribbentropu, da Anglija ne more vrniti kolonij in da ne more privoliti, da bi Nemčija umaknila svoj podpis od versailske mirovne pogodbe.

Angleška vlada pa je pri volji nuditi Nemčiji gospodarsko pomoč v okvirju Lige narodov. Halifax je tudi povedal Ribbentropu, da je neobhodno potrebno, da se Nemčija vrne v Ligo narodov.

135 KADETOV IZKLJUČENIH

ANNAPOLIS, Md., 13. feb. — Vodstvo tukajšnje mornariške akademije je izključilo danes 135 kadetov, ki niso dosegli v svojih študijah zaželjivih uspehov. Med izključenimi je tudi edini črnc, ki je študiral na akademiji — James Lee Johnson iz Washingtona. Število kandidatov, ki je znašalo 2262, se je torej zmanjšalo za 135.

Značilno je naznanilo, da bodo jeklarski delavci, katere podpira Lewisov odbor za industrijsko organizacijo, imeli spomladi svojo konvencijo in sicer ob istem času, ko poteče premogarska pogodba.

Nekateri premogarji so tudi zaposleni pri premogovnikih, ki so last jeklarskih industrij in če na prihodnji premogarski konferenci v New Yorku ne bo dosežen sporazum, bodo premogarji zastavkali in z njimi najbrže tudi jeklarski delavci. Velikega pomena je tudi "check-off" sistem, po katerem so premogarske družbe za premogarsko unijo. Premogarji pa tudi finančno podpirajo kampanjo za organiziranje jeklarskih delavcev. Tako bodo premogarske družbe, ki so last jeklarske družbe, prisiljene pobirati unijske prispevke, ki bodo porabljeni proti njim pri organiziranju jeklarskih delavcev.

Pogajanja z lastniki samostojnih premogovnikov bodo gladko potekla, večje težave pa bodo pri pogajanjih s premogovniki, ki so last jeklarskih družb.

Največji bo boj za delovni čas. Medtem ko premogarji zahtevajo 30 ur dela na teden, zahtevajo premogarske družbe 40 ur, kar je po njihovem zatrdilu potrebno, ako se hočejo vzdržati v tekmovanju s petrolejem in trdim premogom.

ŽELEZNA GARDA DEMON- STRIRA

BUKAREŠTA, 12. februarja. — Nad 10,000 ljudi je pričel paradno po ulicah na čast dvema članoma prepovedane železne garde, ki sta padla v boju na strani španskih fašistov.

Trupli obeh — Jonet Motzasa in Vasile Marinasa — sta bili pripeljani z vlakom v spremstvu načelnika železne garde Corneliusa Cedreana.

Spremljevalno moštvo se je zapriseglo, da bo med vožnjo živelo samo kruh in vodo. Cedrean, ki je bil vsled napora zelo blede, je vodil procesijo z železniške postaje v cerkev sv. Jurija.

Policija proti železni gardi ni nastopila.

Glas Naroda

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakser, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

225 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates for various regions like America, Canada, and Europe.

Subscription Yearly \$6.00

Deposits and advertising information.

Advertisement on Agreement

Glas Naroda has a weekly edition in Slavonic

GLAS NARODA, 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

DELAVSKA ZMAGA

Zmaga, ki so jo izvojevali delavci pri General Motors Corporation, je bila večja in pomembnejša kot so se je nadali najbolj liberalni opazovalci.

Zmagalec je seveda John L. Lewis. K poravnavi je mnogo pripomogel tudi Frank Murphy, guverner države Michigan.

Podpredsednik General Motors Corporation, William S. Knudsen, je bil dovolj razsoden, da je popustil in dal oširne koncesije.

Vsa zasluga pa gre predsedniku Franklinu Rooseveltu.

Rooseveltov liberalizem je ozdravil delavstvo paralize, na kateri je bolehalo v času Hooverjeve administracije.

Kakor rečeno, je bila General Motors korporacija precej popustljiva. Proti štrajkarjem je izposlovala ustavno povelje, da morajo zapustiti tovarne.

Slednjič je priznala princip kolektivnih pogajanj, in to priznanje smejo delavci smatrati za največji uspeh.

Ves čas stavke so bile človečanske pravice v očitnem nasprotju z lastniškimi pravicami. Svojevrstna stavka (sit-down strike) je kršila temeljne pravice privatnega lastništva.

Delavci so zmagali, ker je bila večina javnosti na njihovi strani. Človečanske pravice in lastniške pravice so bile na tehtnici. Človečanske pravice so zmagale.

Pogodba daje Johnu L. Lewisu šest mesecev časa za unioniziranje General Motors. In če mu bo šlo po sreči, bo iznel večino v vseh sedemindesetih tovarnah.

Delavci bodo dobili po dva dolarje več na uro, produkcija bo obnovljena, in uravnava bo temelj, ne samo trajnega mira, pač pa tudi globljega pojmovanja in medsebojnega uvaževanja obeh strank.

Iz Jugoslavije.

Sinova uglednih družin roparja.

Pred okrožnim sodiščem v Travniku sta te dni stala dva mlada fanta, sinova uglednih družin v Zenici, ker sta oropala siromašnega delavca.

Ahmed. Budimiroviča je napadel Ahmed in ga tudi onesvestil. Hasan pa je samo stal na Budimirovičevih prsiti, da se ta ne bo dvignil, ko je Ahmed iskal denar.

Neprijetni doživlja dveh učiteljev na Kosovem.

V vasi Leposavi, blizu Kosovske Mitrovice službojuča učitelja Radoš Vtrovič in Dragoljub Mihalović sta se že pred meseci sprla z vaškim županom Nedeljkomovićem.

Huda zima v Vojvodini.

Močna košava in snežni zameti so povzročili dunavski ba-

novini znatno škodo. V okolici Sombora so pokvarjene brzojavne in telefonske žice, košava pa je razkrila tudi več hiš.

Zaigral domačijo in ženo.

Mladi Jakob Ajdar, musliman iz Vučitrna, je za svojim očetom prevzel veliko in lepo domačijo. Kamalu pa je zašel med vinsko in igralško družino.

LETNIK KERŽETOVEGA ČASA

dobi tisti, ki nam pošlje POL-LETNO naročnino za novega naročnika. Kdor nam pošlje CELOLETNO naročnino za novega naročnika dobi DVA LETNIKA ČASA.

Vsak letnik obsega nad 400 strani najzanimivejšega čtiva: povesti, poljudnih razprav — političnih in gospodarskih —, zanimivosti in koristnih nasvetov.

NAJBOLJ PRIMERNO IN PRIPRAVNO ČTIVO ZA SEDANJE DOLGE VEČERE

UPRAVA Glasara Naroda

IMAMO V ZALOGI

BLAZNIKOVE Pratique

za leto 1937 Cena 25c s poštnino vred.

Glas Naroda 216 West 18th Street New York, N. Y.

programov, ki se ondotnemu ljudstvu s tolikšno zgovornostjo ponujajo, nismo slišali da bi hotel odpraviti tako stanje, ki tam niti posebna senzacija ni bila.

Strašna nesreča na parniku Topoli

Tudi pri Pančevu so med lednimi ploščami obtičale mnoge ladje. Posadke so se umaknile na kopno, na ladjah v ledenem oklepu pa so ostale straže.

Ljubica prinela ljubčku strupa.

V vasi Kupinovu blizu Sremske Mitrovice se je odigrala te dni krvava ljubavna tragedija. Kmet Dušan Mirković je ustrelil ljubico Margareto Vrška.

Pečenega mačka pojedel.

V Bačkem Monoštoru blizu Sombora je trgovec Franjo Schmid v krčmi izjavil, da bo pojedel pečenega mačka, če se mu posreči dobra kupčija.

Dihajoča gora.

V bližini mesta Castlemaine v avstralski državi Viktoriji iznajo hrib, ki predstavlja našem planetu geološki fenomen brez primera.

V ostalem se odigrava dihanje hriba pri Castlemainu iz geološkega gledišča posmatrano, takole: hrib sestoji iz precej mehkih, luknjičastih snovi.

Peter Zgaga

V starokrajskih listih čitam: — Eden najbolj uglednih beograjskih listov Vreme, je nedavno objavil sliko debele prasice, ki jo sesa deset mladih pujskov.

Angleška vlada je ogorčena, ker je neki londonski časopis zapisal, da je sedanega angleškega kralja zopet vrgla bozjast.

Beseda zopet je baje angleško javnost bolj razburila nego pa dejstvo, da kralj trpi na tej hudi bolezni.

Dandanes ni na svetu dosti kraljev, med njimi je pa jako malo zdravih kraljev. Kajti oseba, ki si v sedanjih časih lasti ali prisvaja kraljevsko čast in oblast, ne more biti posebno zdrava, — že vsaj na duhu ne.

Ondan je javila kratka brozovjaka iz Rima: — Vatikan je priznal italijanskega kralja Viktorja Emanuela za cesarja Abesinije.

Rojak mi piše: — V Slovensko - Amerikanskem Koledarju so tri tvoje slike, pod katerim pa ni nobene popolne razlage. Torej katera izmed treh tebe v resnici predstavlja: prva, druga ali tretja? Med njimi ni namreč nobene podobnosti. Jaz sem stavil, da druga.

Dovolite mi raztrobiti novico, ki je bila le malokomu znana: — Če bo šlo vse po sreči, bo jeseni obiskal svoje ameriške prijatelje naš prijatelj Jože Rems iz Most pri Ljubljani.

V okolici Springfielda v državi Missouri je nastvil Forest Dunn lisciam. Dve pasti je nastvil. Imel je srečo in nesrečo.

Ko je šel naslednjega jutra pogledat, je bila v eni pasti liscia, v drugi pa njegov pes.

Ljudje, ki pozabljajo, nam ostanejo v spominu.

Zadnjič sem pisal o telefonski kompaniji. Naj navedem danes še en značilen slučaj. Pri rokah nimam natančnih podatkov, da bi mogel opisati ogromnost tega podjetja. Vem le toliko, da je samo v New Yorku več telefonskih aparatov kot jih je v štiridesetih državah skupaj.

Včeraj zjutraj pokličem centralo, hoteč govoriti z nekim prijateljem v Brooklynu. Pa mi iz centrale odgovori deklinski glas: — Zgaga, tisto, kar kličeš, je stara številka. Na, tukaj imaš novo. — Te besede je spregovorila telefonistka slovensko — v pristnem ribniškem narečju. Zdelo se mi je, da sanjam. Kdo, zlodja, me v centrali pozna po eni sami moji besedi hello in kdo mi iz centrale ribniško odgovarja? Bila je moja prijateljica Derčarjeva Ančka. Že marsikak čuden slučaj ali naključje sem doživel v življenju, tako čudnega naključja pa dosedaj še nikdar.

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy.

KER SE OČNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE OČNE PODVSEBNE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Ne izpuščite večjih stroškov kot spoznaj navedene, bodisi v dolarjih ali hrib dovoljujejo to boljše pogajo.

Table with exchange rates for American dollars.

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUKNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO SL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY Glas Naroda 225 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

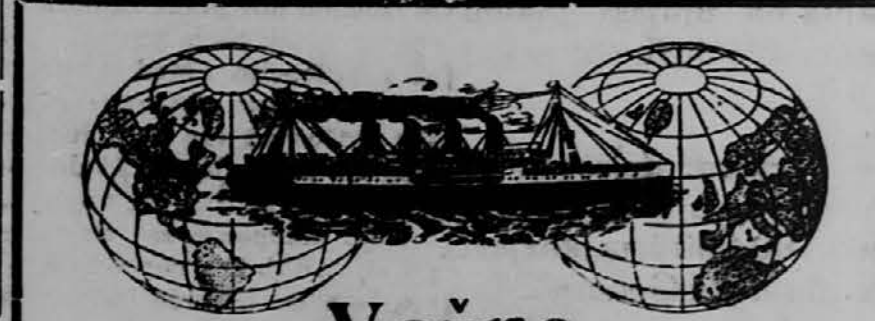
Piruhi...

SVOJCE IN PRIJATELJE V DOMOVINI NAJBOLJ RAZVESELITE ZA VELIKO NOČ, ČE JIM POŠLJETE DENARNO DARILLO

DENARNE POSILJATVE v DOMOVINO IZVRŠUJE TOČNO IN POCENI

Potniški Oddelek Glasara Naroda 216 W. 18th Street New York City

Pošiljate takoj, da bodo dobili za praznike!

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih.

Ne držitejani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se doli iz Washingtona povratno dovoljenje RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 West 18th Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

H. S.

SMUŠKI SKOK

Sonce je pripekalo z jasnega neba, sneg je škrtal pod dolgi deskami in Hana je tiho popevala predse...

Za hip se je zazdelo, ko da hoče nekaj odgovoriti; nato se je obrnil, si odvezal ostanke smuču in je trske brezbržno zadegal v sneg...

Majhna, temna točka je vzbudila Hanino pozornost; točka je čepela na izmerni belini in je motila snežno veličanstvo gora...

Čez dva dni sta se počasi vozila po snegu in govorila nesmiselnosti, kakršne že tisočletja govorijo mladi ljudje...

Hana se je nagnila v stran in se je ustavila s sunkom sredi prščevata snežnega oblaka; radi svojih frotajskih plavil las, zardelega obraza in radi svojega bistrega, nenstrašnega pogleda...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob mlada človeka sta stala prav spodaj in vselej, kadar je kak smučar skočil, je Hana nalahno vzkljnila...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Prijetni obraz mladega človeka se je prijazno nasmehnil. "Bojim se, da ne — nekje pod tem le snegom je kako polomljeno deblu — stvar je kar obupna. Žal mi je, da ste se zaman potrudili..."

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

"Kaj to?" Dekle se je ozrlo naokoli. "Vendar ne morete ob sedeti tu." Spričo večne samote snežnikov in brezmejne daljce je prevzelo nehotu navstavo materinske nežnosti...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Mlad človek je vstal. Hana je zdaj videla, da je visok in mršav in radi svojih dolgih rok se ji je zazdel nekam neroden. "A bojim se, da vaše smuču ne bodo vzdržale dvojne teže..."

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

"Pa menda ne boste skaloma vozili z menoj?" Skomignila je z rameni, rekoč: "Napaka vseh začetnikov je ta, da si več naprtijo, kakor zmorejoo."

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Vino iz soli.

Naš slovenski človek precej dobro pozna vina ter tudi ve, kakšna zemlja je najboljša za vino. Ve tudi, da je vino iz peščne zemlje čisto nekaj drugega...

V Kataloniji teče reka Cardener in nad reko se boči kakih 50 metrov visok hrib. V tem hribu pa so že v najstarejših časih kopal sol. Med tem pa, ko so ljudje iz zemlje pridobivali sol...

Šestdeset — osem in šestdeset. Godba je hrupno zaigrala: bil je najboljši skok. "Pozor," je dejal nekdo in Hana se je okrenila. Jezilo jo je, da je bil mladi človek prav zdaj odšel...

Še dva Norvežana sta skočila ta devet in šestdeset in oni sedemdeset. Potem je bil kratak odmor. Hana se je od nestrpnosti prestopala z noge na nogo...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

Ob vznožju orjaške skakalnice je igrala godba zdaj koračnice zdaj ples. Na obeh straneh vzdolž smuške proge je stalo na tisoče gledalcev in iztezalo vratove...

REDKA BOLEZEN.

V bolnišnici za živčna obolenja v Londonu leži mlada ženska iz Wimbledon, ki je pred tednj obolela za izredno redko boleznijo. Gre za primer tako zvrane narkolepsije, ki obstoji v tem, da zapade pacient po hudem smehu ali kakšnem dru-

gem živčnem pretresu v neko stanje spanja, ki traja večasih nekoliko sekund, večasih pa tudi več ur. Dosej znani primeri te bolezni bi se dali prešteti na prstih ene roke. Stanje omenjene bolnice se je v tem času zelo izboljšalo in zdravniki upajo, da jo bo mogoče ozdraviti.

NAROČILA

Za MOHORJEVE KNJIGE in KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1938 sprejemamo. Oni, ki nam pošlje za Mohorjeve knjige \$1.25 ali \$1.25 za Vodnikove, bo dobil knjige iz donovine naravnost na svoj naslov. Knjigarna Glasa Naroda.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

IGRE

- ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani 30
AZAZEL, trdo vez 1.00
BENEŠKI TRGOVEC, Igrokaz v 5. dejanju 50
CYRAN DE BERGERAC, Heroična komedija v petih dejanjih. Trdo vezano 1.70
ČRNE MASKE
Spisal Leonid Andrejev, 32 str. Cena 35
GOSPA Z MORJA, 5. dejanj 75
KREUTZERJEVA SONATA
Spisal L. N. Tolstoj, 136 strani. Cena 60
LOKALNA ŽELEZNICA, 3. dejanj 50
LJUŠKI ODER:
5. zv. Po 12 letih, 4. dejanj 60
MAGDA, Spisal Alozij Remec, 86 strani. Cena 45
MARTA, SEMENJ V RICHMONDU, 4. dej. ... 30
MOGOČNI PRSTAN, Milčinski, 52 strani 35
NAMIŠLJENI BOLNIK, Mollere, 80 str. 50
OB VOJSKI, Igrokaz v štirih slikah 30

PESMI Z NOTAMI

- MEŠANI IN MOŠKI ZBOR
Ameriška slovenska lira. (Holmar) 1.00
Orlovske himne. (Vodopivec) 1.20
Pomladanski odmevi, 11. zv. 45
SLOVENSKE AKORDI
22 mešanib in moških zborov, uglasil Karl Adamič ..... Cena 1.50
PLANINKE
Pesni za sopran, alt, tenor in bas, uglasil J. Labarnar ..... Cena 1.20
MOŠKI ZBOR
Gorski odmevi. (Labarnar) 2. zvezek 45
Trije moški zbori. (Pavčič)
Izdala Glasbena Matica 40
DVOGLAS NO
Naši himni 50
MLADINI
Osem mladinskih pesmi ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika s klavirjem ali harmonijem. Uglasil Emil Adamič ..... Cena 1.00
MEŠANI ZBORI
Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica 45
RAZNE PESMI S SPREMILJEVANJEM:
Domovini. (Foerster) Izdala Glasbena Matica 40
Gorske cvetlice. (Labarnar)
Četvero in petero raznih glasov 45
V pepelnini noči. (Sattner)
Kantanta za soli, zbor in orkester. Izdala Glasbena Matica 75
Dve pesmi. (Prolovec). Za moški zbor in bariton solo 20
MALE PESMARICE
Št. 1. Srbske narodne himne 15
Št. 1a. Što čutiš, Srbije tužni 15
Št. 11. Zvečer 15
Št. 12. Podoknica 15
Slavček, zbirka šolskih pesmi. (Medved) 25
Lira, Srednješolska, 1. in 2. zvezek po 50
Troglasi mladinski zbor primeren za troglasne ženske ali moški zbor, 15 pesmic. (Pregel) 1.00
MEŠANI IN MOŠKI ZBORI. (Alj.)
3. zvezek. Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40
6. zvezek. Opomin k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo 40

OPOROKA LUKOVŠKEGA GRAJŠČAKA

47 strani. Cena 30
Ta veselolga zapuščina češkega pisatelja Vrhlickega je namenjena predvsem manjšim odrom.

PETRČKOVE POSLEDNJE SANJE

Spisal Pavel Golja, 84 strani. Cena 40
Božična igra v štirih slikah, primerna za večje odre.

FOTOPLJENI ZVON

Spisal Gerhart Hauptmann, 124 str. Cena 50
Dramatska balja v petih dejanjih.

PEPELUH, narodna pravljica, 6. dejanj

2 str. 35

REVIZOR, 5. dejanj, trdo vezano

75

R. U. R. Drama v 3. dejanjih a predigro, (Čapek). Vezano

45

ROKA V ROKO

30

MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano, 151 str. Cena: mehko vezano

90 70

OTHELLO, Shakespeare. Mehko vezano

70

SEN KRESNE NOČI, Shakespeare. Mehko vezano. Cena

70

SKOPUH, Mollere, 5. dejanj, 112 str.

50

SPODOBNI LJUDJE ("ŽIVETI")

Spisal F. Lipovec, 40 strani. Cena 30
To je ena izmed petih enodejanskih, šljih dejanj se vrši pred svetovno vojno. Namen ki ga je imel pisatelj, nam odkriva na četih knjige z besedami: — Ni straš, nenveč zdravilo, kar ti dalec.

TESTAMENT

Spisal Ivan Rozman, 105 strani. Cena 35
Ljudska drama v štirih dejanjih. Vprizori-tev je omogočena povsod, tudi na takih od-ratih, ki ne smorejo za svoje predstave pre-velikih stroškov.

TONČKOVE SANJE NA MIKLAVŽEV VEČER

Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih 60

ZAPRAVLJIVEC, Mollere, 3. dejanja, 107 str.

50

ZGODOVINSKE ANEKDOTE. Cena

50

ZA KRIŽ IN SVOBODO, Igrokaz v 5. dejanjih

35

ZBIRKA LJUDSKIH IGER.

3. snopič. Mlin pod zemljo, Sv. Neža, Sanje 60

13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Devic, — Marjin otrok 30

14. snopič. Sv. Boštjan, Junška deklica, — Materin blagoslov 30

15. snopič. Turki pred Dunajem, Fajzola in Neža 50

2. snopič. Sv. Just, Ljubzen Marijinoga o-troka 30

PESMI IN POEZIJE

AKROPOLIS IN PIRAMIDE 30

BALADE IN ROMANCE, trda vez. 1.25

broširana 1.00

KRAGULJKI (Uta) 45

BOB ZA MLADI ZOR, trda vez 40

MOJE OZORJE. (Gangl) 1.25

NARCIS (Gruden), broš. 30

NARODNA PESMARICA. Cena 50

POLETNO KLASJE. Cena 50

PRIMORSKE PESMI, (Gruden), vez. 35

SLUTNE (Albrecht), broš. 30

POHORŠKE POTI (Glaser), broširano 30

STO UGANE (Oton Zupančič) 50

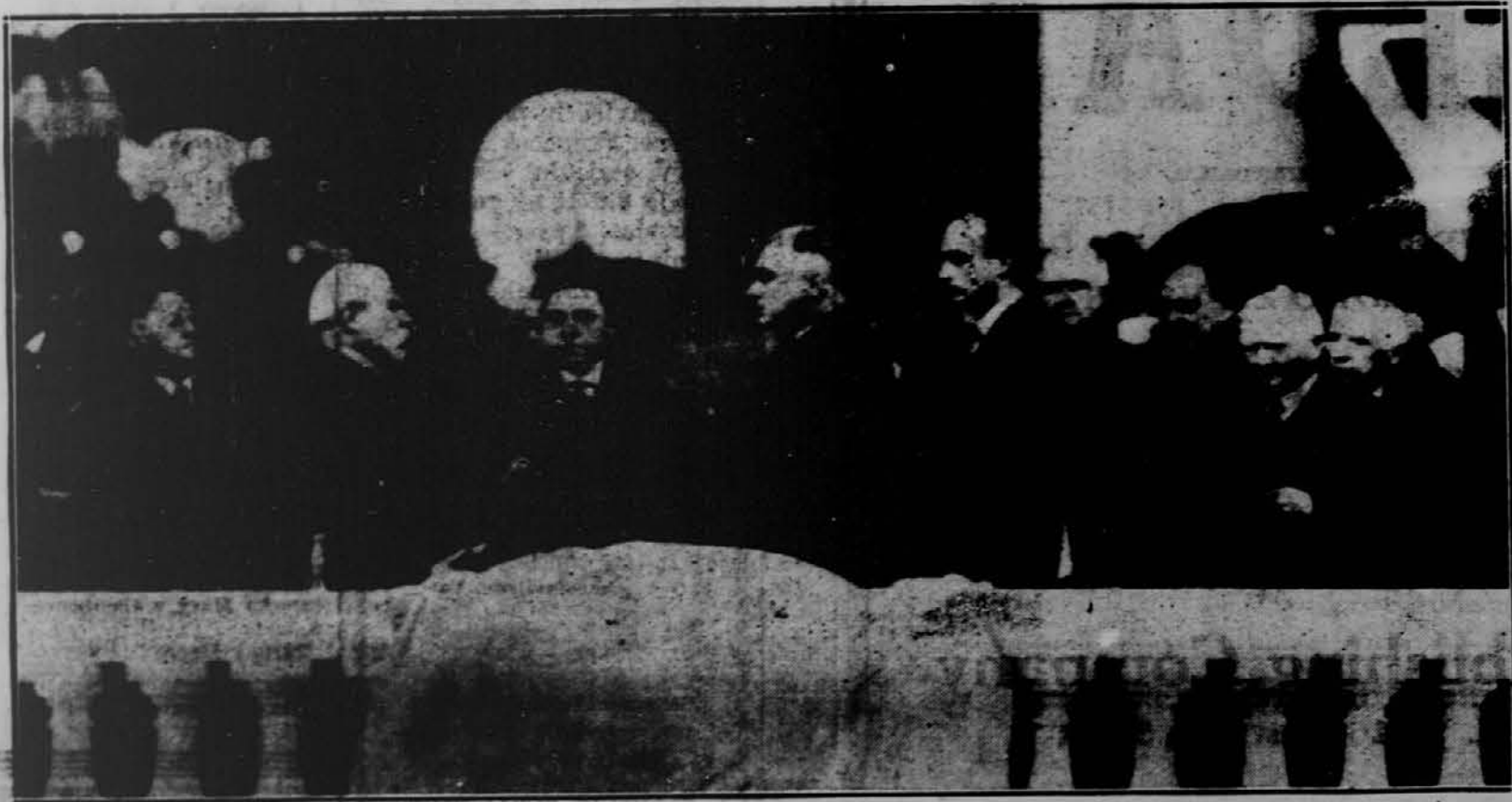
VILJOLICA. Pesni za mladost 50

ZVONČKI. Zbirka pesni za slovensko mladno. Trdo vezano 30

ZLATOROG, pravljica, trda vez 40

ZVLJENJE
Spisal Janko Ramec, 109 strani. Cena 45

INAVGURACIJA PREDSEDNIKA ROOSEVELTA

Pred nastopom svojega drugega štiriletnega termina je bil predsednik zaprišežen pred Kapitolom. Zaprisegel ga je predsednik najvišjega sodišča Charles Hughes. Za Rooseveltom stoji predsednikov naj starejši sin James.

CERKVE NE PESMI

Domaci glasovi. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.— Tantum Ergo (Premr) 50

Mašne pesmi za mešan zbor (Sattner) 50

Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Foerster) 50

K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) 40

Sv. Nikolaj 60

10 EVHARISTIČNIH PESMI

Za mešan zbor ..... Cena 1.—

MISSA in Honorem St. Josephi, Myrie ..... Cena 1.—

HVALITE GOSPODA
Pesmi v čast svetnikom, mešan zbor ..... Cena 1.—

PRILožNOSTNE PESMI

za izvan cerkvene in društvene slavnosti, sestavil A. Grum. Mešan in moški zbori ..... Cena 1.—

NOTE ZA CITRE

Koželjski. Poduk v igranje na citrah, 4 delki 3.50

Buri pridejo, koračnica 20

NOTE ZA TAMBURICE

Slovensko narodne pesmi za tamburaški zbor in petje (Bajuk) 1.50

Bom šel na planince. Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) ..... 1.—

Na Gorenjskem je letno ..... 1.—

RAZGLEDNICE

Newyorške. Različne, ducat 40

Iz različnih slovenskih krajev, ducat 40

Narodna noša, ducat 40

POSAMEZNI KOMADI po ..... 5 centov

NAROČILOM JE PRILožITI DENAR, BODISI V GOTOVINI, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko- mandirajte pismo.

KNJIGE POŠILJAMO POŠTININE PROSTO

Naslovite na: —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18TH STREET
NEW YORK, N. Y.

Poslovilno pismo

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

44

Z olajšanim srcem se Lona vrne v svoj hotel. Imela je že toliko časa, da si je blizu svoje pisarne našla sobo v prijaznem, majhnem boardinghouse, predno je nastopila službo. In ko se preseli ter prvi večer sama sedi v prijazni sobici, se oddahne. Dozdeva se ji, kot bi sedaj imela vse najtežje za seboj. Seveda na dom ne sme misliti, kajti polote se je zopet bolečine z vso silo. In hrepenenje po Ludviku jo neizmerno trpinči.

Ludvik je prebil nemirne dneve. Vsak dan se je zgledil v hiši Loninega očeta in vprašal, ako ni že prišlo kako sporočilo. Spal je slabo, teka ni imel in v obraz je sluhšal. Se vedno pa opravlja svojo službo kot voznik taksija in ker taka služba v tako prometnem mestu, kot je Berlin, zelo napenja živce, njegov položaj ni bil zavidanja vreden.

Nekega dne pa dobi od odvetnika Harryja Fleeda iz San Franciscosa obsežno brzojavko:

"Poizvedbe so dognale, da ste vi v resnici iskani dedič. Hennersbergova zapuščina vam je na razpolago. Natančni seznam vseh vrednosti pismeno na potu. Prihod čimprej zaželjiv, pa ne neobhodno potreben. Vrednost dedščine pol-drug milijon dolarjev. Nakazal deset tisoč dolarjev za vaše ime na nemško banko, Berlin. Prosim za vaše nadaljnje želje. — Harry Flead."

Razburjenje vendar požene Ludviku kri v obraz. Do sedaj je še vedno dvomil, ako je v resnici vse v redu z njegovo dedščino. In previdni odvetnik Flead je imel pametno misel, da mu je najprej poslal deset tisoč dolarjev.

Premišljuje, kako neki je njegov stric prišel do tako velikega premoženja. Kako si je mogel, ker je bil po poklicu pustolovec, pridobiti toliko denarja? In zakaj se ni nikdar oglasil? Njegov oče ga je že dolgo smatral za mrtvega.

Ludvik premišljuje, ako bi še dalje ostal šofer in si slednjič mora reči, da to nima nikakega pomena več. Za avtomobil, katerega je sam vozil, hoče najeti drugega šoferja, potem bo mogel iti, kamorkoli bo treba, kadar pride kako poročilo od Lone. Kajti, da bo takoj odpotoval, ne glede na to, kje se nahaja, je bil pri njem trden sklep.

Toda stanovanja nad garažo še ne opusti, kajti še vedno je upal, da se mu bo Lona nekega dne zgledila. Saj ni moglo biti mogoče, da bi šla za vedno od njega; na to ni smel misliti, ako ni hotel obupati. Tako so potekli tedni po Loninem odhodu, ko nekega jutra pride major v Ludvikovo sobo, kjer je sedel zatopljen v svoje misli. Ludvik skoči na noge in ga začuden pogleda.

"Oče ti? Ali imaš kako poročilo od Lone?" zakliče.

Major izvleče pismo. "Da, Ludvik. Dal sem ti besedo, da boš izvedel, kje se nahaja. Tukaj je pismo."

Ludvik skoro potegne pismo iz majorjevih rok. Globoko diha, kot bi stokal, in se zatopi v vsebino pisma.

In proti koncu pravi pismo:

"Ne bodi hud, moj ljubi oče, da sem šla od doma; nisem mogla drugače. Piši mi kako prijazno besedo — potrebujem jo tako zelo, saj se počutim brezmejno samo in zapuščeno v tuji deželi, med tujimi ljudmi, ki niti za sebe nimajo mnogo časa, še manj pa za druge. Pomisli, da sem sebi storila najhujše. Pisala Ti bom, kolikorkrat mi bo mogoče, da boš vedno vedel, kako se mi godi. Prosim Te, da mi pogosto kaj pišeš. Imej me malo rad, kajti hudo je človeku biti sam. Moje misli so vedno doma pri Tebi in pri Ludviku. Iskreno Te prosim, da mi sporočiš, kako mu gre. Toda ne smeš ma povedati, kako zelo hrepenim po njem in mu pod nobenim pogojem ne smeš dati mojega naslova — hočem priti do miru. Kmalu piši, moj ljubi oče, in ostani zdrav. Tvoja Lona."

Ludvikove oči se porose, ko prebere pismo do konca. Med vrstami je bral še mnogo, kar mu je obrnilo sree. "Hvala ti, oče," pravi marjorju, "da si mi dal pismo. S prvimi parnikom se bom odpeljal v New York. Lona pod nobenim pogojem ne sme skleniti pogodbe z Mr. Stanhopejem, ne sme se zavezati. Grem po njo in jo bož. pripeljal domov, mora se z menoj vrniti."

Trdno se držita za roke. Nato pa se Ludvik vzravna in vsa potrtoš ga mine. Ve, da more biti v nekaj dneh pri Loni in si zopet priboriti svojo srečo. Ko so še nekaj časa razgovarjata, pelje Ludvik majorja v mesto. V potniški pisarni je hotel pozvedeti, kdaj odpluje prvi parnik. In hotel je tudi iti na banko, da izve, ako je prišel denar, katerega je nakazal Mr. Flead. Za pot je moral imeti denar in če deset tisoč dolarjev še ni prišlo, tedaj bo moral zastaviti svoj avtomobil.

Toda denar je bil na banki. Tako ima Ludvik že nekaj od svoje dedščine, kar je mogel prijeti. Majorja še naprosi, da med njegovo odstopnostjo vodi račune s šoferjem.

"Kadar se vrnem z Lono, oče, bomo govorili tudi o tvoji bodočnosti. Svojo službo pri zavarovalnici boš pustil in boš prevzel upravo avtomobilov. Nekaj jih bom še kupil in ti boš imel delo in boš samostojen," pravi Ludvik.

Major mu molče stisne roko, govoriti ne more več. Ludvik izve, da odpelje prvi parnik v pondeljek. Do takrat je moral urediti vse svoje posle in naroči kabino.

Sree mu je že lažje; kmalu bo zopet pri Loni. Niti najmanj ne dvomi, da je ne bi mogel prepričati o svoji pravi, resnični ljubezni, kadar bo enkrat pri njej. Morala mu bo verjeti, da je bil oni večer napol brez uma. Samo da jo zopet vidi, da jo pritisne k sebi, potem bo zopet vse dobro.

Iz New Yorka je Ludvik nameraval takoj potovati dalje v San Francisco, da uredi svojo dedščino. Prav gotovo je mnogo boljše, da gre sam v San Francisco.

Naslednjega jutra, ko je Ludvika ravno hotel šofer peljati na železniško postajo, pride debelo, težko pismo od Mr. Fleeda iz San Franciscosa. Ne da bi ga odprl, ga vtakne v žep, ker je bil že skrajni čas, da pride na postajo. Hotel ga je brati šele v vlaku.

Ludvik si je zadnje dni kupil novo, elegantno potovalno obleko. Ko v svojem oddelku sede k oknu, vlak oddele. In tedaj odpre važno pismo. V pismu je poleg Friedovega pisma še prepis oporoke in druge listine.

(Dalje prihodnjaji.)

50 let strojne puške.

V januarju 1887. so objavile londonske "Times" kratko vest, da se je izkazala strojnica, ki so jo napravili v tvornici oboroževalnega industrijca Nordenfeldta, za porabno. Zraven je stalo, da bodo novo orožje takoj uvedli pri četah britske vojske v Indiji, Egiptu in Južni Afriki.

Januar 1887. je torej bil rojstni mesec mitraljeze, da se tako izrazimo. Iznajditelj novega morila je bil inženir Maxim, ki je napravil z Nordenfeldtom posebno pogodbo in je stopil pri njem v službo. V petdesetih letih življenja strojnice se je seveda marsikaj spremenilo. Orožje se je izboljšalo, izpopotnili so ga in popravili po izkustvih novejšega časa, temeljna konstrukcija pa je ostala ista. Glede na požete žrtve pa bi lahko dejali, da je petdesetletnica strojne puške žalosten jubilej za človeško civilizacijo.

Ampak ne da se pomagati. Ze pred svetovno vojno je pokosila mitraljeza stotisoče človeških žrtev, kajti izkazala se je za sijajno uničevalko življenja. Mogoče bi bila ostala Maximova mitraljeza delj časa le deloma poznana, da se ni začelo zavzel oboroževalni magnat Bazil Zaharov. Po njegovi zaslugi si je strojnica utrla pet v osemdesetih letih prošlega stoletja v skoro vse večje evropske armade, tudi v Rusijo. Maxim, ki je l. 1889. svoj izum močno izpolnil, pa je bil v znak priznanja zaslug za uničevanje človeštva od angleške vlade povzdignjen v plemenitaški stan.

Vse evropske vlade so ga obsevale z odlikovanji, postal je tudi bogat, in sicer mnogo prej in tudi mnogo bolj kakor Zaharov.

K Maximovemu izumu velja pripomniti, da je človeški duh že od nekdaj iskal orožja, ki bi oddajalo strele hitro zaporedoma. Šele 1718. je Anglež Puckle prijavil patent za puško, ki je vsebovala več rezervnih nabojev ter je mogla izstreliti v minuti 7 do 10 krogel. Potem je prišla l. 1838. Dreysejeva puška, ki se je v praksi izkazala za neporabno. Dvajset let pozneje se je našla v Ameriki oseba, ki je pokazala pot do strojnice. To je bil Gatling iz Chicaga. Njegova strojnica seveda še ni bila idealen izum. Streljala je lahko v presledkih in se je najbolj obnesla v ameriški državljanski vojni. Ta puška je oddajala že 40 do 50 strelcov na minuto. Slovita francoska mitraljeza tipa Montigny, ki so jo uvedli kratko pred izbruhom nemško-francoske vojne l. 1870. je pokazala še velike nedostatke. Ekspertsi so zaradi tega sodili, da sploh nikoli ne bo mogoče izdelati strojnice, ki bi delovala brez-bizno in hitro.

Ko se je Maximu posrečila iznajdba, je skušala angleška vlada pregovoriti izumitelja iz tvorničarja Nordenfeldta, da bi zaupala svoj izum izključno angleški vojski. Toda Zaharov je bil urnejši. Ponudil je iznajdbo vojnim ministrstvom na Dunaju, v Bukarešti in Atenah ter je s svojo ponudbo uspel.

Pri vsem tem pa je bila strojnica tedaj šele v povojjih. Mitraljeza je namreč oddajala največ 200 strelcov na minuto. V burški vojni je Maxim puško izpopolnil, da je dosegla 400 strelcov. Svetovna vojna je dvignila število strelcov na 600, ta rekord je moderna povojna tehnika tudi že prekosila. Danes uporabljajo strojnice in naboje, ki oddajo v minuti časa do 1000 strelcov...

Od vseh tehničnih pridobitev novejšega časa je strojna puška nedvomno najhujše morilno orožje. Abesinska in španska državljanska vojna pričata, da zahteva mnogo več žrtev kakor tanki in bombe iz letal.

NAROČNIKE

v West Virginiji in Pennsylvaniji opozarjamo, naj ne čakajo potovalnega zastopnika, ker ga ne bo k njim. Oni, ki jim je naročnina potekla, naj je pošljejo naravnost na upravo "Glasa Naroda". — Uprava

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pe leto. Da nam pripravite nepotrebne dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo na plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravljeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
- FLORIDA: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffie; Walseburg, M. J. Bavuk
- INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
- ILLINOIS: Chicago, J. Bevelé, J. Lukančič; Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois); Joliet, Mary Bamblich; La Salle, J. Spellich; Mascoutah, Frank Augustina; North Chicago, Joe Zelenc
- MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN: Detroit, L. Pankar
- MINNESOTA: Chisbalm, Frank Gouže; Ely, Jos. J. Peschel; Eveleth, Louis Gouže; Gilbert, Louis Vesel; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatic
- MONTANA: Roundup, M. M. Paulan; Washoe, L. Chempa
- NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
- NEW YORK: Gowanda, Karl Struška; Little Falls, Frank Maslo
- OHIO: Barberton, Frank Troha; Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karl Hinger, Jacob Resnik, John Slavob Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant, John Krzavé; Youngstown, Anton Kikelj
- OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
- PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec; Conemaugh, J. Brezovec; Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Ruppik; Export, Louis Sapančič; Forest City, Math Kamis; Greensburg, Frank Novak; Johnstown, John Polants; Krays, Ant. Taudelj; Luzerne, Frank Balloch; Midway, John Zust; Pittsburgh in okolica, J. Pogačar in Philip Progar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek, Fr. Schifrer; West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Štork; Sheboygan, Joseph Kakci
- WYOMING: Rock Springs, Louis Tauchar; Diamondville, Joe Rollich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katere je prejel. Zastopnike toplo pripravljamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Podveznica.

Tudi podveznica za nogavice se mora pokoravati muham mode in ni bila zmeraj skrita, kakor že pove imena reda podveznice (naramnice) ki ga kot najvišje odlikovanje angleške kraljevske hiše nosijo vidno, čez nogavico pod kolenom. Toda razen tega, precej nenavadnega primera, ki ima posebno zgodovino, je mogoče marsikaj povedati o podveznici in njenem pomenu za oblačila.

Ze rimski gladijatorji in borci z živalmi so imeli, kar vidimo zdaj upodobljeno v mozai-

kih, podveznice, ki so mahale po mečih. V 10. in 11. stoletju po Kristusu je bila podveznica jako važen del oblačila, ki ji je človeška nemurnost posvečala veliko pozornosti. Na kolenu so imeli tedanji ljudje ravne pisane, lepo okrašene trakove. V francoski cerkvi Dele-mont je še dandanašnji videti par častiljivih podveznic, ki so stare 800 let.

Podveznice so bile okrašene z zaponkami, okrašenimi z biseri in take so nosili gospodje in gospe, kakor poročajo dvorske kronike. Barve trakov za podveznice so se morale vjemati z barvo perila in robca. V 17. stoletju so nosile francoske gospe krasne, škrlataste nogavice iz finega sukna. Nogavice so bile za okras, pošite s progami. Podveznice so bile iste barve ko zapestnice, oklepale so se nog jako na široko in so jih brez dvoma polepsale.

Ko je konec 17. stoletja bolj in bolj pojenjavala moška moda iz trikoja in so začeli nositi suknene hlače, se vendarle niso hoteli ločiti od okrasnih podveznic in so jih nosili vrh hlač. Podveznice so bile okrašene z lepimi zaponkami, s katerih so viseli široki trakovi. Celo kardinali so imeli vrh rdečih, svilenih nogavic z zlatom uvezene podveznice, le ob petkih so bile nogavice in podveznice si-ve barve. Francoski kralj Ludvik XV. se je dal tako naslikati, da je videti njegove krasne podveznice, prave pravcate umetnine; zlasti vezene in draguljaste zaponke so bile umetniško izdelane.

SHIPPING NEWS

Na parnikih, ki so debelo tiskani, so vrste v domovino izleti pod vodstvom izkušnega spremljevalca.

- 19. februarja: Bremen v Bremen
- 20. februarja: Ile de France v Havre; Saturnia v Trst
- 24. februarja: Manhattan v Havre; Queen Mary v Cherbourg
- 26. februarja: Europa v Bremen
- 27. februarja: Paris v Havre; Rex v Genoa
- 3. marca: Normandie v Havre; Berengaria v Cherbourg
- 6. marca: Conte di Savoia v Genoa
- 9. marca: Bremen v Bremen
- 10. marca: Queen Mary v Cherbourg; Washington v Havre
- 12. marca: Ile de France v Havre
- 17. marca: Normandie v Havre
- 18. marca: Europa v Bremen; Berengaria v Cherbourg
- 19. marca: Rex v Genoa
- 24. mara: Manhattan v Havre; Queen Mary v Cherbourg
- 27. marca: Saturnia v Trst; Paris v Havre
- 31. marca: Aquitania v Cherbourg

- 1. aprila: Ile de France v Havre; Bremen v Bremen
- 3. aprila: Conte di Savoia v Genoa
- 7. aprila: Washington v Havre; Lafayette v Havre; Queen Mary v Cherbourg
- 10. aprila: Europa v Bremen; Rex v Genoa
- 14. aprila: Normandie v Havre
- 15. aprila: Berengaria v Cherbourg

- 16. aprila: Vulcania v Trst
- 17. aprila: Bremen v Bremen
- 20. aprila: Roma v Genoa
- 21. aprila: Manhattan v Havre; Queen Mary v Cherbourg
- 24. aprila: Ile de France v Havre; Conte di Savoia v Genoa
- 27. aprila: Europa v Bremen
- 28. aprila: Normandie v Havre; Aquitania v Cherbourg

- 1. maja: Saturnia v Trst
- 4. maja: Paris v Havre; Berengaria v Cherbourg; Bremen v Bremen; Washington v Havre
- 5. maja: Queen Mary v Cherbourg
- 8. maja: Rex v Genoa
- 12. maja: Aquitania v Cherbourg
- 4. maja: Champlain v Havre; Europa v Bremen
- 5. maja: Conte di Savoia v Genoa
- 9. maja: Normandie v Havre; Manhattan v Havre
- 30. maja: Berengaria v Cherbourg
- 1. maja: Bremen v Bremen
- 2. maja: Roma v Genoa
- 5. maja: Lafayette v Havre
- 8. maja: Queen Mary v Cherbourg
- 8. maja: Paris v Havre
- 9. maja: Rex v Genoa

Pišite nam za ceno voznih listov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

Advertise in "Glas' Naroda"

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street